

Preporuke Međunarodnog arhivskog vijeća i UNESCO-a sa seminara o pripremi Svjetske konferencije o informacijskom društvu (Peking, 30. do 31. svibnja 2002) o važnosti arhiva i upravljanja dokumentima u razvoju globalnog informacijskog društva i očuvanju njegove memorije

Seminar Međunarodnog arhivskog vijeća i UNESCO-a održan u Pekingu 30. i 31. svibnja 2002. godine u svrhu pripremanja Svjetske konferencije o informacijskom društvu, istaknuo je potrebu da predstojeća Konferencija uzme u obzir i prizna važnost arhiva i upravljanja dokumentima u razvoju globalnog informacijskog društva i očuvanju njegove memorije.

Arhivi su direktan i autentičan proizvod ljudske aktivnosti, dokaz su razvoja ljudskog roda i njegove okoline.

Seminar je posebno preporučio Konferenciji prihvaćanje sljedećih načela i aktivnosti:

Načela

1. Arhivi su jedinstveni i nezamjenjivi.
2. Arhivi se tiču svih građana, sadašnjih i budućih, jer oni predstavljaju dokaz njihovih prava i povlastica.
3. Arhivi su temelj povijesnom i kulturnom identitetu pojedinaca i naroda te su nužni za razumijevanje različitih kultura, koliko između različitih država toliko i unutar iste države.
4. Arhivi su preduvjet za učinkovitu i odgovornu upravu.
5. Arhivi su neophodni za obavješćivanje građana.
6. Očuvanje arhiva jamči vjerodostojnost, cjelovitost i raspoloživost informacija, što je važno u vrijeme kada je informacija sve više i više nepostojana i promjenjiva, a elektronički mediji nestabilni i podložni brzom tehnološkom zastari.
7. Arhivi predstavljaju najvažniji, javno raspoloživ izvor informacija i omogućavaju građanima besplatnu i neograničenu upotrebu informacija iz javne domene.
8. Pristup arhivima pretpostavlja postojanje i primjenu odgovarajućih zakonskih propisa.
9. Pristup arhivima pretpostavlja prikladnu izobrazbu korisnika arhiva i arhivskih djelatnika.
10. Dostupne i financijski povoljne tehnologije omogućavaju globalni pristup on-line informacijama i razvoj informacijskog društva u kojem su svi istovremeno prinosnici i korisnici, stvarajući pri tome zajednicu informacija i znanja.

Načela i aktivnosti

1. Arhivi su jedinstveni i nezamjenjivi.
 - a) Promicati razvoj nacionalnih i međunarodnih strategija koje priznaju važnost arhiva, ustanova i arhivskih stručnjaka.
 - b) Promicati razvoj nacionalne i međunarodne politike jačanja svijesti o arhivima.
2. Arhivi se tiču svih građana, sadašnjih i budućih, jer oni predstavljaju dokaz njihovih prava i povlastica.
 - a) Promicati čuvanje i restauriranje dokumenata, tradicionalnih i elektroničkih.
 - b) Promicati dostupnost, virtualnu i tradicionalnu.
3. Arhivi su temelj povijesnom i kulturnom identitetu pojedinaca i naroda te su nužni za razumijevanje različitih kultura, koliko između različitih država toliko i unutar iste države.
 - a) Poticati suradnju obrazovnog sustava i arhiva, što uključuje stvaranje i razvijanje nastavnih programa za upoznavanje nastavnika, studenata i učenika s bogatstvom vlastite baštine.
 - b) Promicati raspoloživost odgovarajućeg obrazovnog gradiva uključujući tradicionalne i elektroničke medije.
 - c) Osigurati da arhivi čuvaju zapise koji govore o svim sastavnicama društva kako bi se izbjeglo orijentiranje samo na "službenu" kulturu.
4. Arhivi su preduvjet za učinkovitu i odgovornu upravu.
 - a) Poticati primjenu djelotvornog upravljanja spisima u javnoj upravi.
5. Arhivi su neophodni za obavješćivanje građana.
 - a) Poboľšati dostupnost arhiva razvijanjem i primjenom nacionalnih i međunarodnih standarda.
 - b) Poticati opismenjavanje i proširiti dostupnost informacija.
 - c) Poticati dostupnost i dijeljenje informacija i komunikacijskih tehnologija.
6. Očuvanje arhiva jamči vjerodostojnost, cjelovitost i raspoloživost informacija, što je važno u vrijeme kada je informacija sve više i više nepostojana i promjenjiva, a elektronički mediji nestabilni i podložni brzom tehnološkom zastari.
 - a) Poticati uvođenje učinkovitog sustava upravljanja informacijama, znanjem i spisima (*knowledge and records management*) u privatnom i javnom sektoru, kako bi se omogućila njihova dugoročna dostupnost.
7. Arhivi predstavljaju najvažniji, javno raspoloživ izvor informacija i omogućavaju građanima besplatnu i neograničenu upotrebu informacija iz javne domene.
 - a) Poticati širenje sposobnosti snabdijevanja sadržajima.
 - b) Poticati zaštitu jedinstvenih informacija, uključujući informacije o klimatski problematičnim regijama.
 - c) Poticati digitalizaciju obavijesnih pomagala i dokumenata.

8. Pristup arhivima pretpostavlja postojanje i primjenu odgovarajućih zakonskih propisa.
 - a) Promicati zakonske odredbe koje građanima jamče jednakost u pristupu informacijama.
 - b) Promicati zakonske odredbe o zaštiti privatnosti.
 - c) Promicati neprekidan, besplatan pristup informacijama iz javne domene, protiveći se donošenju zakona koji bi zagovarali njihovu privatizaciju i ograničili im dostupnost.
9. Pristup arhivima pretpostavlja prikladnu izobrazbu korisnika arhiva i arhivskih djelatnika.
 - a) Poticati odgovarajuću izobrazbu korisnika o pristupu i razumijevanju arhiva.
 - b) Poticati odgovarajuću izobrazbu arhivista u svim zemljama te osigurati sredstva koja će omogućiti on-line pristup informacijama u njihovu posjedu.
 - c) Poticati izobrazbu nastavnika u pripremanju predavanja s udaljenosti.
 - d) Osigurati potrebnu infrastrukturu za sve nacionalne arhive, obrazovne ustanove i programe obrade informacija.
10. Dostupne i financijski povoljne tehnologije omogućavaju globalni pristup on-line informacijama i razvoj informacijskog društva u kojem su svi istovremeno prinosnici i korisnici, stvarajući pri tome zajednicu informacija i znanja.
 - a) Poticati i pomagati pristup Internetu i potrebnu izobrazbu za sve arhiviste i korisnike.
 - b) Poticati u cijelom svijetu primjenu pravednih pristojbi za pristup Internetu.
 - c) Poticati informacijsku industriju na primjenu odgovarajućih međunarodnih normi.
 - d) Poticati informacijsku industriju na razvoj nosača, programa i aplikacija koji će omogućiti budućim naraštajima stalan pristup elektroničkim informacijama.
 - e) Poticati interdisciplinarnu suradnju arhivista i drugih informacijskih stručnjaka širom svijeta.
 - f) Poticati partnerstvo s drugim kulturnim institucijama u službi javnosti, a zbog srodnosti arhiva, muzeja i knjižnica.

